

Motion till riksdagen 2009/10:Sk527

av **Lars Johansson m.fl. (s)**

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt uppställning:

tusen kronor

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
1:1 Skatteverket	6 472 013	+35 000
<i>Fler anställda för att stävja skattefusk och skatteflykt</i>		+50 000
<i>Nej till nya resurser för att hantera administration av hushållsnära tjänster</i>		-15 000
Summa	9 733 974	+35 000

1. Socialdemokratisk skattepolitik

Skattesystemets huvudfunktioner är att trygga finansieringen av den offentliga välfärden samt att verka utjämnande mellan grupper och över tid. Detta förutsätter att skatter tas ut på ett rättvist och effektivt sätt. Ett rättvist skattesystem kännetecknas av att skatten tas ut likformigt och efter bärkraft. Ett effektivt skattesystem talar för en strävan mot breda skattebaser och låga skattesatser inom ramen för bibehållna skatteintäkter. Global konkurrenskraft talar också för detta samt för beskattning av stabila hellre än instabila skattebaser. Skattesystemet bör även vara enkelt och överskådligt samt vara utformat så att det förhindrar skattefusk och skatteplanering. Skatterna har också

Fel! Okänt namn på

en roll i omställningen till det gröna folkhemmet samt för folkhälsan. Skattesystemet måste slutligen vara förenligt med krav från EG-rätten samtidigt som Sverige måste påverka EG-rätten i de delar vi anser den svenska lagstiftningen vara bättre för miljön, löntagare, konsumenter och medborgare. Skattesystemet bör således präglas av följande principer:

- ? Skatt efter bärkraft.
- ? Främja arbete och tillväxt.
- ? Likformighet.
- ? Breda skattebaser och låga skattesatser.
- ? Stabila skattebaser.
- ? Överskådlighet och enkelhet.
- ? Främja god miljö och långsiktig hållbarhet.
- ? Minimera möjligheter till skattefusk, skatteplanering och skatteundandragande.

Vi socialdemokrater försvarar den gemensamma välfärden som finansieras solidariskt och kommer alla till del.

Vi avvisar den nuvarande regeringens skattesänkningar med lånade pengar. Dessa uppgår nu till 100 miljarder kronor. Den rikaste tiondelen har fått nästan lika mycket som sextio procent av folket har fått tillsammans. I vår budgetmotion för år 2010 redogör vi för våra ställningstaganden kring olika konkreta skatter. Vi avvisar det fjärde steget i det så kallade jobbavdraget och menar att den med miljoninkomster inte behöver något sådant avdrag. Vi vill kraftigt minska den klyfta mellan pensionärer och löntagare som den borgerliga regeringens pensionärsskatt åstadkommit. Avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen ska sänkas genom en skattereduktion. Tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna föreslår vi en ny rättvis rödgrön fastighetsskatt. Avdraget för hushållsnära tjänster skall avskaffas och vi socialdemokrater, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna har tillsammans föreslagit ett utvidgat ROT-avdrag för upprustning av bostäder och 15 000 jobb. En ny förmögenhetsskatt ska införas. Alla EU:s sjöfartsländer har infört tonnageskatt för att skapa likvärdiga konkurrensförhållanden för handelsfartygen. Vi socialdemokrater anser att ett förslag om tonnageskatt snarast ska tas fram samtidigt som frågan om den latent skulden för rederinäringen måste lösas. Vi socialdemokrater föreslår skatteförändringar på miljöområdet som gör det mer lönsamt att göra rätt miljöval. De handlar om både koldioxid- och energibeskattningen. Skatten på handelsgödsel ska vara kvar och det ska införas en miljöskatt på fluorerade gaser.

2. Skatteverket

Skatteverket är enligt socialdemokratisk uppfattning en viktig myndighet för ordning och reda samt för kampen mot den organiserade brottsligheten och den svarta ekonomin. Med ordning och reda menar vi att medborgarnas inkomster och förmögenheter registreras och beskattas på ett rättvist sätt liksom

Fel! Okänt namn på

företagens intäkter och tillgångar. Allt mer av både europeiskt och internationellt samarbete behövs också för att bekämpa en internationaliserad brottslighet och skatteflykt till olika skatteparadis.

Skatteverkets personella och ekonomiska situation är inte tillfredsställande. Personalstyrkan reduceras under detta år och kommer också att minska 2010. Konsekvenserna för just skattebrotts- och skatteflyktbekämpningen är uppenbara.

Vi motsätter oss att Skatteverket från och med inkomståret 2009 inte längre ska samla in uppgifter på fysiska personers förmögenheter. De sociala förmånssystemen kommer bara att kunna utgå ifrån människors inkomst. Personer med stor förmögenhet kommer att kunna få ut samma bidrag som personer helt utan förmögenhet, vilket är utmanande för det allmänna rättsmedvetandet. Därtill öppnar avsaknaden av kontrolluppgifter för en generell skatteamnesti som ändå inte lär leda till något större inflöde av kapital.

Vi motsätter oss också att regeringen tillför Skatteverket femton miljoner för administration av hushållsnära tjänster. Avdraget för hushållsnära tjänster skall avskaffas. Människor ska givetvis kunna köpa hushållstjänster men de ska inte kunna få skatteavdrag för detta. Däremot vill vi för en tidsbegränsad tid och av konjunkturskäl ha kvar den del av husavdraget som handlar om reparation samt om- och tillbyggnad (ROT) av bostäder. I vår budgetmotion för år 2010 återges hur Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna vill ha ROT-avdraget utformat.

Skatteverket har från den 1 juni 2009 ansvar för utfärdandet av identitetskort. Det kan konstateras att det har varit långa köer och tydliga problem kring utfärdandet (identitetsintygandet). Den administrativa uppgiften har varit mer omfattande och kostsam än vad regeringen förutsett. Mot beräknade 10 000 ansökningar har verket hitintills fått ca 25 000. Vi följer denna för inte minst utländska medborgare så viktiga fråga.

Skatteverket beräknar att staten förlorar ca 130 miljarder kronor i uteblivna skatteintäkter varje år. Det är ett resultat av både medvetet skattefusk och oavsiktliga misstag, men fuskets står för den största delen. Att bekämpa skattefusk handlar om att stärka välfärden men också om att skapa rättvisa villkor för företagen. Rättvisa konkurrensvillkor kräver att kraftfulla åtgärder vidtas mot dem som undanhåller delar eller hela intäkten från beskattning eller bryter mot andra bestämmelser som hederliga företag följer.

Ekobrottsmyndigheten har konstaterat att kopplingen mellan den grova organiserade brottsligheten och ekonomisk brottslighet växer. Den svarta sektorn i Sverige har tydliga inslag av grov organiserad brottslighet som också ingår i europeiska och internationella nätverk. Skatteplanering syftande till skattefusk sker ofta med hjälp av så kallade skatteparadis.

Ett flertal myndigheter samverkar idag nationellt och i regionala underrättelsecentrum (RUC) för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten. Polisen leder spaning och gör gripanden. Ekobrottsmyndigheten och Åklagarmyndigheten utreder och väcker åtal om brott. Skatteverket sköter den löpande skattekontrollen och gör grundjobbet i utredningarna om skattebrott. Kronofogdemyndigheten driver in skatteskulder. Även Tullverket och Försäkringskassan ingår i samarbetet.

Fel! Okänt namn på

Regeringen har aviserat kommande lagstiftningsförändringar kring revision och redovisning. Det är viktigt att dessa inte får en utformning så att all insyn i och kontroll av mindre företag upphör. Stockholm utgör ett bra exempel på hur länsstyrelsen samarbetar med näringsliv och fackliga organisationer mot ekobrott (den s.k. Stockholmssoppa). Detta bör bli fallet i samtliga län.

I den dåvarande socialdemokratiska regeringens sista statsbudget för 2006, utformad i samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet, drogs riktlinjerna för ett kraftfullt arbete mot bidrags- och skattefusk upp. Skatteverket fick ökade resurser. Arbetet med att ta fram en lagstiftning för certifiering av kasaregister inleddes. En delegation mot felaktiga utbetalningar bildades. Skatteverket fick också rätt att kräva personalliggare av restaurang- och frisörsbranscherna och göra oannonserade kontroller. Den borgerliga regeringen har hitintills tagit få egna initiativ kring skattefusket. I princip har de förvaltat de socialdemokratiska initiativen, men Skatteverket förlorade de extraresurser de hade fått för att bekämpa skattefusket.

Skatteverket måste förstärkas och likaså inom Polisen, finanspolisen. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har tagit fram ett nytt offensivt program mot skattefusk och ekobrott. För att snabbt och effektivt komma igång med programmet vill vi permanent stärka Skatteverkets resurser med 50 miljoner kronor. Denna satsning ger utrymme för att t.ex. anställa uppemot 100 nya specialister.

1. Skatteparadis och skatteflykt

Vi vill att Sverige prioriterar kampen mot ekobrott och skattefusk i Europa. Genom att Sverige agerar direkt som stat eller som medlem i EU i olika samarbetskonstellationer kan vi se till att skatteparadisen tvingas till skatteavtal. Skattemyndigheter måste få lämna vidare information om misstänkt penningtvätt, försäkringsbedrägeri etc. till finanspolisen. Skattemyndigheter måste ta del av informationen när åklagare via internationell rättshjälp hittar misstankar om skattebrott. Vi menar också att lagen om skatteflykt inte har varit effektiv och måste därför ses över.

2. Bekämpa penningtvätt

Penningtvätt och skattebrott hänger samman. I detta förenas grov organiserad brottslighet med ekonomisk brottslighet. Finansinspektionen har uppdraget att samordna penningtvättsbekämpningen och följer genomförandet av EU:s tredje penningtvättsdirektiv. Här krävs dock större insatser. Vi menar att det behöver utredas om penningtvätt ska betraktas som ett separat brott. Sekretesslagformuleringar som hindrar Skatteverkets att rapportera misstänkt penningtvätt måste ändras. Misstänkta penningtransaktioner ska kunna frysas under begränsad tid. Kontrollen över växlings- och factoringbolagen måste skärpas eftersom dessa idag används både när svarta pengar tvättas vita och då vita pengar görs om till svarta.

3. Fullständigare informationsutbyte inom EU och Europa

Sparandedirektivet innebär att privatpersoners ränteinkomster ska beskattas i de länder där personen är bosatt, och inte där pengarna är placerade. Idag omfattas dock inte alla länder i EU av informationsutbytet, och inte heller juridiska personer. Vi vill att Sverige ska driva att europeiska stater med nära förbindelser till EU, som till exempel Schweiz och de olika europeiska ministaterna, också ska tas med i initiativet och därmed förbinda sig till informationsutbyte. Vi vill också driva att juridiska personer omfattas.

4. Bekämpa momsfusket

Idag sker en rapportering av varuutbyten mellan EU-länder. Genom dagens rapportering bekämpas momsfusket mellan EU-medlemmarna. Detta utbyte kommer från den 1 januari 2010 att utökas. Vi vill att Sverige inom EU och OECD ska verka för att integrera även övriga europeiska stater utanför EU och EES, främst de europeiska skatteparadiserna, i rapporteringen.

5. Personalliggare och oannonserade kontrollbesök

Skatteverket har och har haft en rad olika branschprojekt mot skattefusk. Personalliggare kombinerat med oannonserade kontrollbesök inom frisörs- och restaurangbranscherna har visat sig vara ett verksamt instrument. Vi vill utvidga detta system så att alla relevanta branscher och företag bör omfattas. Vi vill i första hand gå vidare med bygg- och tvätteribranscherna samt med branscher som i hög utsträckning använder sig av underentreprenörer, t.ex. städ- och flyttbranscherna. Vi vill framhålla det initiativ som t.ex. byggbranschen själv har tagit mot oseriösa företag.

6. Individuell skatteinbetalning

Månadsredovisning av anställdas skatter och arbetsgivaravgifter ska ske individuellt och inte, som idag, med en totalsumma. Det skulle underlätta för Skatteverket att upptäcka om arbetsgivaren betalar in för lite i skatt. En inbetalning på 50 000 kronor kan som det är idag gälla för fyra anställda likaväl som för 40. Genom individuell skattedeklaration försvåras redovisning av oriktiga siffror och det skapas möjlighet att bedöma realismen i inbetalningen. Den anställde ska också själv kunna kontrollera att skatter och avgifter är inbetalda för honom eller henne.

7. Se över möjligheterna till ett entreprenadavdrag

Ett entreprenadavdrag är en lösning där en viss del av betalning till en underentreprenör hålls inne för att säkra inbetalning av skatter och arbetsgivaravgifter. Syftet är att minska möjligheten till fusk och säkra betalningar av skatter och arbetsgivaravgifter. Vi vill se över de eventuella möjligheterna att införa ett entreprenadavdrag i ett första steg i bygg- och anläggningsbranschen.

Fel! Okänt namn på

8. *Prövning och återkallande av F-skattsedel*

Effekterna av det nya systemet för F-skattsedlar ses över inte bara ur ett arbetsmarknadsperspektiv utan också ur ett skatteuppbördsperspektiv. Möjligheten att få F-skattsedel då sökanden har varit inblandad i skattefusk eller annan verksamhet ska begränsas. F-skattsedel ska återkallas då en innehavare dömts för skattefusk eller annan ekonomisk brottslighet. Förnyad prövning av F-skattsedel kan ske först efter det att grunderna för indragningen har undanröjts och en karenstid har utgått. Beroende på översynens resultat är vi beredda att pröva Skatteverkets förslag om exempelvis tidsbegränsad F-skattsedel.

9. *Redovisningscentraler för taxibranschen*

För att framgångsrikt slutföra arbetet mot skattefusk i taxibranschen behövs redovisningscentraler till vilka köruppdragen och ersätningarna rapporteras. Dagens beställningscentraler kan sköta denna funktion. Krav på anslutning till redovisningscentral skrivs in som villkor för taxitillstånd. Precis som i fråga om certifierade kassaregister ska en övergångsperiod förbereda införandet.

10. *Gör det lättare att utbyta information om brottsmisstänkta*

Det måste bli lättare för myndigheter att delge varandra information som motverkar skattebrott och grov organiserad brottslighet. Sekretesslagstiftningen och dess tillämpning måste anpassas till detta behov. Både Skatteverkets fiskala avdelning och skattebrottsenheten hindras idag av regeltolkningar. Då brottsmisstanken hos en myndighet vid fällande dom kan ge fängelsestraff ska sekretess inte längre gälla mellan myndigheter eller som i Skatteverkets fall inom myndigheten.

3. Kronofogdemyndigheten

De tio regionala kronofogdemyndigheterna upphörde den 1 januari 2006 och verksamheten överfördes till en rikstäckande myndighet. Den dåvarande socialdemokratiska regeringen gjorde bedömningen att ansvaret för administrativ ledning och styrning av verksamheten borde ligga på Skatteverket. Regeringen avsåg att återkomma till frågan om den rikstäckande verksamhetens organisatoriska hemvist, dvs. om denna skulle vara knuten till Skatteverket eller bedrivs inom ramen för en helt fristående myndighet.

Regeringen framlade under våren en proposition 2006/07:99 ”En fristående kronofogdemyndighet” vilken också godkändes av riksdagens borgerliga majoritet. I den socialdemokratiska kommittémotionen hävdade vi kraven på att Kronofogdemyndigheten i sin operativa verksamhet skulle kunna arbeta helt självständigt och att upprätthållande av partsneutraliteten i det exekutiva arbetet lät sig förenas med en knytning till Skatteverket. Knytningen skulle finnas i strategiska frågor och för utnyttjande av gemensamt stöd när det gäller IT-verksamheten och administrativa stödfunktioner. Det fanns också en kostnadsaspekt. Kronofogdemyndigheten själv, vilket återgavs i proposition-

Fel! Okänt namn på

en, har beräknat den löpande merkostnaden för att göra myndigheten helt fristående från Skatteverket till 17,5 miljoner. Regeringen räknade då med lägre belopp. Vi socialdemokrater ansåg att det var fel att öka de administrativa kostnaderna för Kronofogdemyndigheten genom att släppa knytningen till Skatteverket.

Våra farhågor har tyvärr bekräftats. Både 2008 och 2009 har arbetsmässigt varit tunga år för myndigheten. Under 2008 slog antalet ansökningar om betalningsföreläggande till kronfogden alla rekord och passerade miljonstreck- et för första gången någonsin. Under första halvåret 2009 har ökningen fortsatt, från januari till juni 2008 ansökte 505 300 medan siffran för tiden från januari till juni 2009 är 632 200. Ett bekymmer vid betalningsföreläggande är att klara av delgivningen och här behövs en förenklingar och förbättringar. Kronofogdemyndighetens verkställande och indrivning av skulder slår också rekord i krisens spår. För 2008 gällde att det indrivna beloppet aldrig har varit högre och antalet utmätningar ökade med 60 procent. Nuläget är att fler inte kan betala eftersom enskildas privatekonomier pressas allt hårdare genom regeringens politik och att myndigheten har svårt att hantera ett fortsatt ökande inflöde av ärenden. Hela 150 000 gäldenärer betalar sin skuld genom löneutmätning. Även här är lagstiftningen i behov av reformering. Reglerna är krångliga och svåra för den enskilde att förstå samt knepiga för myndigheten att tillämpa. Incitamenten för den enskilde att betala sin skuld är för dåliga. Löneutmätning kan pågå under flera års tid och gäldenären motiveras inte att öka sina inkomster eller minska sina kostnader. Siffran för antalet konkurser vänder skarpt uppåt. År 2008 hade vi 6 700 konkurser och efter de två första kvartalen 2009 är vi redan uppe i 4 330 varav Stockholm står för ca 2 000. I ca trettio procent av konkursfallen brukar det finnas misstankar om brott men möjligheterna att åstadkomma ett näringsförbud uppges vara små. Det mest omskakande är slutligen att människor förlorar sina hem. Januari-juni 2009 såldes fyrahundra villor och bostadsrätter på exekutiv auktion, halvårssiffran 2009 överstiger redan helårssiffran för 2008.

Trots den ökade verksamhetsvolymen beskriven ovan tvingade regeringen Kronofogdemyndigheten att säga upp 150 medarbetare för att få ekonomin i balans. Myndigheten har totalt 2 500 medarbetare så antalet anställda minskar med 6 procent; mer än var tjugonde medarbetare har fått gå. Regeringens tidigare hantering av Kronofogdemyndigheten är klandervärd och viktig kompetens har förlorats genom uppsägningarna. Samtidigt är det givetvis bra att Kronofogdemyndigheten ändå nu har tillförts resurser av regeringen.

4. Tullverket

Tullverket är operativt organiserat i kompetenscentrum, utifrån vilka verksamheten bedrivs i två huvudprocesser, Effektiv handel och Brottsbekämpning, vilka i sin tur understöds av ett antal stödprocesser. Verksamheten syftar till att övervaka och kontrollera trafiken till och från utlandet så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs, vilket inrymmer beslag av olagliga varor. Verksamheten syftar också till att effektivt fastställa och indriva tullar,

Fel! Okänt namn på

mervärdesskatt och andra skatter samt avgifter. Tullverket skall inte hindra det fria varuflödet inom EU och främja den legitima handeln med stater utanför EU. Vikten av samarbete med andra myndigheter är särskilt stor inom brottsbekämpningen och berör myndigheter som Polisväsendet, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket.

Fri rörlighet över gränserna bygger på och utgår ifrån lagliga verksamheter. Behovet av gränskontroller för att förhindra rörlighet av olagliga verksamheter kvarstår. Hamnar, lufthamnar och gränsöverskridande landsvägar och järnvägar måste bevakas. Spaning har blivit allt viktigare. Gränsövergångarna mot Norge och Finland bör inte försummas och samarbetet med tullmyndigheterna i stater med landgräns till Sverige eller med färjor till Sverige bör stärkas.

I de socialdemokratiska budgetmotionerna för både 2007 och 2008 yrkades mer pengar till Tullverket. Efter ett intensivt opinionsbildningsarbete under 2008 fick Tullverket en ramhöjning med 50 miljoner kronor. Vi följer det arbete som pågår kring Tullverkets organisation och arbete. Vi behöver ett tullverk för hela Sverige, verksamheten kan inte enbart koncentreras till stadsområdena. Även Norrland, skogslänen och glesbygden behöver tullverksamhet. Underrättelseverksamhet spelar en allt större roll för tullverksamheten när det ska råda fri rörlighet över EU:s inre gränser. Den mer traditionella gränskontrollen har dock därmed inte spelat ut sin roll. Dess ingripanden bidrar till att fånga upp förstagångsmugglare och ger ledtrådar eller tips att arbeta vidare med.

Tullverket har konstaterat att mängden alkohol som förs in under förövändning att det är avsett för privatbruk är stor och att det ser en betydande ökning i storleken på de beslag som görs. En genomsnittstransport av alkoholprodukter som stoppas innehåller 50–100 liter sprit, 100–200 liter vin samt 1 000–1 500 liter starköl. Trots de stora mängderna alkohol har Tullverket svårt att bevisa att varorna inte ska vara till personligt bruk, att man är ombud för någon annan eller att man ska ha en stor fest med många gäster. Eftersom Tullverket i många fall inte kan motbevisa detta leder det till att många transporter med alkohol som sannolikt är illegala släpps igenom.

Det är uppenbart att skattekontrollen i samband med privatimport av alkohol inte heller fungerar. I fjol uppges enbart 230 personer ha anmält leverans, och jämför man denna siffra med tidigare beslag av Internetbeställda alkoholprodukter framgår att alltför stora mängder obeskattad Internetbeställd alkohol passerar gränsen. Tullverket har tre månader på sig att klara av beskattningen men kan också lämna över ärendet till Skatteverket. Båda myndigheterna brottas med svårigheter med att få nödvändiga uppgifter från andra EU-stater i frågan. Gemensamma minimiskatter på alkoholvaror måste framförhandlas, och regeringen måste lägga mer kraft i detta arbete.

Olika former av gränsöverskridande brottslighet framstår som ett tydligt hot mot Sverige och dess invånare. Vi har smugglingen av narkotika, tabletter och andra preparat liksom varusmuggling av cigaretter och alkohol. Illegal vapeninförsel är ett annat stort problem. Människohandel, som inte minst drabbar barn och kvinnor, pågår också i olika former. Trafficking är det främsta problemet inom människohandeln men också flyktingsmuggling.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 6 oktober 2009

Lars Johansson (s)

Laila Bjurling (s)

Christin Hagberg (s)

Britta Rådström (s)

Birgitta Eriksson (s)

Raimo Pärssinen (s)

Fredrik Olovsson (s)

Hans Olsson (s)